

ZÁKON O REGULACI LOBBOVÁNÍ

(zák. č. 168/2025 Sb.)

metodický návod pro složky Hospodářské komory ČR

Dne 1. 7. 2025 nabývá účinnosti zákon č. 168/2025 Sb., o regulaci lobbování (dále též jen „Zákon“), který se významně týká činnosti Hospodářské komory České republiky (HK ČR), ale může se týkat i činností jejích složek, popř. jednotlivých členů HK ČR.

A. CO JE LOBBOVÁNÍ?

Zákon v § 2 definuje lobbování a stanovuje jeho rozsah.

Lobbování je činností za účelem přímého ovlivnění jednání lobbovaného při přípravě, projednávání nebo schvalování právního předpisu, opatření obecné povahy nebo koncepčního dokumentu, nebo při sjednávání, vnitrostátním projednávání, vyslovování souhlasu k ratifikaci mezinárodní smlouvy nebo k odstoupení od ní Parlamentem nebo při podpisu mezinárodní smlouvy.

Pod pojmem **právní předpis** rozumí Zákon nejen právní předpis, který schvaluje Parlament nebo vydává vláda, jiný ústřední správní úřad (zejména ministerstvo), jiný správní úřad s celostátní působností (např. ČTÚ) nebo Česká národní banka, nebo věcný záměr zákona.

Opatřením obecné povahy rozumí Zákon opatření obecné povahy, které vydává vláda, jiný ústřední správní úřad, jiný správní úřad s celostátní působností nebo Česká národní banka. Příkladem opatření obecné povahy dle § 2 odst. 1 písm. a) bodu 2 Zákona může být mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví při epidemii a nebezpečí jejího vzniku.

Koncepčním dokumentem rozumí Zákon dokument obsahující koncepci rozvoje odvětví svěřeného ústřednímu správnímu úřadu, který schvaluje vláda nebo ústřední správní úřad. Koncepčním dokumentem dle § 2 odst. 1 písm. a) bodu 3 Zákona je pak např. Akční plán boje proti korupci.

(Právní předpis, opatření obecné povahy a koncepční dokumenty dále společně jen jako „právní předpis“).

Zákon stanoví **výjimky, na které se regulace lobbování nevztahuje**, i když znaky lobbování jsou splněny (níže uvedené definice výjimek jsou zjednodušené).

1. Plnění úkolů vyplývajících z pracovního nebo obdobného poměru fyzické osoby¹

- 1.1 plnění úkolů vyplývajících z pracovního, služebního nebo obdobného poměru fyzické osoby k České republice nebo činnosti s plněním takových úkolů souvisejících;
- 1.2 plnění úkolů vyplývajících z pracovního nebo obdobného poměru fyzické osoby k právnické osobě financované nebo řízené státem;
- 1.3 plnění úkolů vyplývajících z pracovního nebo obdobného poměru fyzické osoby k územnímu samosprávnému celku (kraj, obec).

2. Jednání Poslanecké sněmovny a Senátu a jejich orgánů

Na neformální komunikaci s lobbovaným v kuloárech Parlamentu, u které není přítomen prvek veřejné (nebo alespoň kolegiální) kontroly, se výjimka nevztahuje.

3. Jednání orgánu politické strany nebo hnutí

Na neformální komunikaci s lobbovaným mimo jednání orgánu politické strany nebo hnutí se výjimka nevztahuje

4. Komunikace prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků nebo výkon petičního práva

5. Aktivity vyplývající ze zapojení do meziresortního připomínkového řízení (MPŘ), a to včetně konzultací předcházejících předložení návrhu právního předpisu do MPŘ.

U konzultací předcházejících předložení návrhu právního předpisu do MPŘ je základní podmínkou, aby každá taková konzultace byla iniciována lobbovaným. Přestože se jedná o činnosti, na které se regulace lobbování nevztahuje, je lobbovaný povinen uvést informace o takových konzultacích do legislativní stopy podle § 12 odst. 4 Zákona.

Pokud by se jednalo o právní předpis, který následně není předložen do MPŘ, tak se bude jednat o výkon lobbistické činnosti, a to i přes skutečnost, že jednání inicioval lobbovaný.

Tatáž připomínka (uplatněná v MPŘ) komunikovaná s lobbovaným mimo MPŘ již lobbováním je, ale nepodléhá povinnosti hlásit ji v prohlášení lobbisty, který ji uplatnil v MPŘ. Lobbováním není ani konzultace předcházející předložení návrhu právního

¹ Může se jednat např.

(1.1) o jednání ředitele odboru Ministerstva vnitra ČR s ředitelem odboru Ministerstva spravedlnosti ČR o podobě věcného záměru zákona v gesci obou ministerstev,

(1.2) o jednání zástupce ČEZ s ředitelem odboru na Ministerstvu průmyslu ČR o nastavení zákonných pravidel pro rozvoj inteligentních distribučních sítí,

(1.3) o starostu, který se z titulu své funkce v orgánu územního samosprávného celku setká s lobbovaným, aby prosazoval zájmy „své“ obce.

předpisu do MPŘ, která byla iniciována lobbovaným (§ 2 odst. 2 písm. i) Zákona). Lobbovaný je nicméně opět povinen uvést informace o takové schůzce (kontaktu) do legislativní stopy podle § 12 odst. 4 Zákona.

6. Činnost při jednání poradního orgánu vlády nebo ústředního správního úřadu

Jedná se o orgány, které byly zřízeny zákonem nebo jiným formálním aktem (např. usnesením vlády), mají jednací řád a seznam jejich členů je zpravidla veřejný (např. Rada vlády pro energetickou a surovinovou strategii). Pod výjimku lze zahrnout jen taková jednání, ze kterých jsou běžně pořizovány záznamy, odborné a mediální výstupy a veřejnost má zpravidla přístup k informaci o tom, co bylo předmětem jejich jednání.

7. Veřejné konzultace

8. Komunikace s představiteli cizího státu nebo mezinárodní organizace

B. KDO JE LOBBISTA?

Lobbista je fyzická nebo právnická osoba, která soustavně lobbuje a která je zapsána v registru lobbování. Definičním znakem není úhrada odměny za činnost lobbování, lze být tedy i lobbistou zdarma.

Soustavností pak Zákon rozumí činnost, která není vykonávána jednorázově nebo nahodile – tedy je naopak vykonávána ve větším rozsahu, systematicky nebo opakovaně. Soustavnost je vyhodnocována ve vztahu k záměru lobbisty, jakým způsobem bude činnost lobbování realizovat.

C. KDO JE LOBBOVANÝ?

Zákon v § 4 taxativně vymezuje veřejné funkcionáře a další osoby, které jsou považovány za lobbované. Jedná se o osoby, které obvykle mají relativně významný vliv na podobu legislativních, strategických a jiných dokumentů spadajících do věcné působnosti Zákona. Protože HK ČR ani její složky v pozici lobbovaných nejspíše nebudou, není potřeba pro účely této příručky povinnosti lobbovaného uvádět.

To, zda daná osoba je, nebo není lobbovaným, bude možno zjistit z registru RELOB (relob.gov.cz), který povede Ministerstvo spravedlnosti ČR, ovšem za předpokladu, že bude do registru RELOB orgánem veřejné moci nebo organizační složkou státu, v němž/níž působí, do registru zapsána. Tyto orgány/organizační složky státu mají povinnost zapsat osoby, které budou považovány za lobbované, do registru RELOB do 30. 7. 2025.

Pro lobbistu je nejspíš významná informace, že má-li lobbovaný možnost ovlivnit podobu důvodové zprávy, je lobbovaný povinen zajistit, aby důvodová zpráva obsahovala údaje o všech lobbistech, kteří u lobbovaného ve vztahu k právnímu předpisu lobbovali, tedy vést tzv. legislativní (či lobbistickou) stopu. Alternativně musí lobbovaný tyto informace poskytnout osobě, která důvodovou zprávu zpracovává, nemůže-li (již) do jejího obsahu sám zasahovat. Zákon nerozlišuje, zda lobbování bylo úspěšné, či nikoliv. Lobbovaný je proto povinen v legislativní stopě uvádět všechny lobbyisty, kteří se jej v procesu přípravy, projednávání nebo schvalování právního předpisu snažili ovlivnit, a to bez ohledu na to, zda v této snaze byli úspěšní, nebo nikoliv.

D. HK ČR (A JEJÍ SLOŽKY) JAKO LOBBISTA

Protože HK ČR ze své podstaty vyvíjí činnost směřující k tomu, aby zejména právní předpisy byly v souladu se zájmy podnikatelů, a za tím účelem vstupuje do jednání s politiky a úředníky státní správy, z nichž většina je zahrnována mezi lobbované (§ 4 Zákona), je HK ČR nepochybně lobbyistou a musí plnit povinnosti vyplývající pro lobbyistu ze Zákona. Složek HK ČR, které vstupují do jednání s lobbovanými se záměrem prosazovat své zájmy (tedy zájmy podnikatelů), se tyto povinnosti týkají rovněž:

1. Povinnost registrace lobbyisty

Jedná se o základní povinnost lobbyisty. Prvním krokem k registraci je ohlášení záměru lobbovat Ministerstvu spravedlnosti ČR, a to prostřednictvím registru RELOB.

V ohlášení lobbyista uvede požadované údaje; jedná se především o jméno (název), adresu a identifikační číslo, bylo-li přiděleno. Právnícká osoba vždy uvede také jméno a příjmení osoby, jejímž prostřednictvím lobbuje (**lobbující prostředník**), a dále též údaje o osobě, v jejímž zájmu lobbuje, pokud lobbuje v zájmu třetí osoby (**klient**). HK ČR klienta ve většině případů vyplňovat nebude, v krajním případě bude uvádět sektor, kterého se lobbying týká (např. energetika).

Lobbujícím prostředníkem může být pouze osoba fyzická, která splňuje zákonné podmínky (svéprávnost a bezúhonnost). Právnícká osoba pak lobbuje prostřednictvím lobbujícího prostředníka (fyzické osoby) vždy. Může se jednat o člena jejího statutárního nebo jiného orgánu, běžného zaměstnance i externí osoby.

Počet lobbujících prostředníků a klientů je neomezený.

Následně Ministerstvo spravedlnosti ČR ve lhůtě 7 dnů posoudí, zda lobbyista splňuje podmínky být lobbyistou (zejména bezúhonnost ve smyslu netrestání za korupční trestné činy a zvláště závažné zločiny), lobbyistu zaregistruje a zašle mu přihlašovací údaje do registru RELOB (nejčastěji datovou schránkou). Svěprávnost fyzických osob a

bezúhonnost fyzických i právnických osob ověří Ministerstvo spravedlnosti ČR samo z rejstříku veřejné správy. Lobbisté bez ohledu na svou státní příslušnost nebo adresu sídla či pobytu musí čestně prohlásit, že nebyli ani v zahraničí odsouzeni za trestný čin, který má znaky zvláště závažného zločinu nebo jednoho z taxativně vyjmenovaných korupčních trestných činů. Toto prohlášení uvede ohlašovatel přímo prostřednictvím elektronického formuláře v registru RELOB; to se týká i lobbujících prostředníků.

Povinnost registrace (ohlášení záměru lobbovat) musí být splněna v termínu 30 dnů, tedy u lobbistů, kteří už nyní vědí, že chtějí lobbovat, **do 30. 7. 2025**.

Oprávnění k lobbování vzniká až dnem zápisu do registru. Bez registrace nesmí lobbista lobbovat, jinak se vystavuje riziku správního postihu.

Dle přechodného ustanovení Zákona (§ 16 odst. 1) mohou osoby, které soustavně lobbovaly před 1. 7. 2025, legálně lobbovat i v období od 1. do 31. 7. 2025 i bez registrace, pokud v tomto časovém úseku učiní ohlášení lobbistické činnosti u Ministerstva spravedlnosti ČR. Ministerstvo takového ohlašovatele zapíše do registru do 30 dnů ode dne ohlášení. Pokud ministerstvo takového ohlašovatele do registru do 30 dnů ode dne ohlášení nezapíše, musí takový lobbista přestat lobbovat a začít může až v okamžiku, kdy bude v registru zapsán. Složky nebo členové HK ČR, kteří doposud nelobbovali a kteří se rozhodnou lobbovat teprve v budoucnu, se musí (aby vůbec mohli lobbovat) registrovat před zahájením lobbování.

2. Povinnost ohlásit změnu údajů o lobbistovi

Dojde-li ke změně zapsaných údajů (včetně těch o lobbujícím prostředníkovi či klientovi), je lobbista povinen tuto změnu před pokračováním v lobbování vyznačit v registru.

3. Povinnost lobbovat osobně, nebo prostřednictvím lobbujícího prostředníka

Lobbista je oprávněn provádět lobbistickou činnost pouze osobně, nebo prostřednictvím fyzické osoby, kterou uvedl v registru. K lobbování lze zmocňovat jiné fyzické osoby. Lobbujícím prostředníkem lobbisty-právnické osoby může být člen orgánu této právnické osoby nebo její zaměstnanec (in-house lobbista), případně i jiná osoba. Zastupuje-li zájmy fyzické nebo právnické osoby profesionální lobbista, má postavení lobbisty právě tento profesionální lobbista; zastoupená fyzická nebo právnická osoba má pak postavení klienta. Také lobbující prostředník musí splňovat podmínku plné svéprávnosti a bezúhonnosti.

Lobbista může mít více lobbujících prostředníků. Lobbování různých lobbujících prostředníků je přičitatelné témuž lobbistovi. Zákon naopak nepočítá s možností, aby lobbující prostředník pověřil lobbováním dalšího prostředníka. **Řetězení lobbujících prostředníků tedy není možné.**

4. Na počátku lobbování upozornit lobbovaného, že je lobbistou a v zájmu koho lobbuje

Lobbista (příp. lobbující prostředník) je povinen upozornit lobbovaného na to, že je registrovaným lobbistou, a uvést, v zájmu jakého klienta lobbuje. Upozornění musí přijít ještě před zahájením lobbování tak, aby lobbovaný měl možnost jednání odmítnout, nebo se ho neúčastnit.

Lobbovaný je oprávněn požádat lobbistu (lobbujícího prostředníka) o písemné potvrzení toho, že lobbovaného před lobbováním upozornil na skutečnost, že je registrovaným lobbistou.

Povinnost upozornit lobbovaného vzniká až v okamžiku bezprostředně předcházejícím samotnému lobbování. Lobbista tak nemusí lobbovaného o tom, že je lobbistou, informovat např. již při sjednávání schůzky, ačkoliv i takový postup by bylo zřejmě možné akceptovat. Na druhou stranu by zřejmě nebylo možné akceptovat splnění zákonné povinnosti tím, že lobbista upozornění vloží do e-mailu takovým způsobem, že toto splývá s ostatním textem, což jej činí lehce přehlédnutelným. Jestliže však lobbista lobbuje prostřednictvím elektronické komunikace (tj. nikoliv až na samotné osobní schůzce), tzn. zasílá lobbovanému návrhy a požadavky písemně, pak povinnost upozornění splní uvedením této skutečnosti dostatečně čitelně na začátku e-mailu či zprávy.

5. Podávat prohlášení o lobbistických kontaktech

Lobbovacím obdobím, za které musí lobbista podávat své prohlášení o lobbistických kontaktech, rozumí Zákon kalendářní pololetí (od 1. 1. do 30. 6. a od 1. 7. do 31. 12.).

Lobbista je povinen do registru nejpozději do 30 dnů po uplynutí příslušného lobbovacího období (tedy **první povinnost podat prohlášení musí být splněna do 31. 1. 2026**) uložit **v elektronické podobě prohlášení lobbisty o lobbování za uplynulé lobbovací období**, v němž uvede vymezené údaje o lobbistických kontaktech.

Lobbista je rovněž povinen uložit do registru prohlášení lobbisty do 30 dnů po zániku oprávnění k lobbování.

Elektronický formulář je intuitivní a jeho vyplnění by nemělo lobbistovi činit problém.

Za dané období pokrývané prohlášením musí být uvedeno:

- 5.1 **Lobbovaný:** jméno, popřípadě jména, a příjmení lobbovaného, u kterého lobbista lobboval;
- 5.2 **Funkční zařazení lobbovaného:** orgán veřejné moci nebo organizační složku státu, ve které lobbovaný působí, a funkci nebo zařazení lobbovaného;
- 5.3 **Lobbující prostředník:** jméno (popřípadě jména) a příjmení fyzické osoby (fyzických osob) lobbujícího prostředníka, jehož prostřednictvím lobbista lobboval;
- 5.4 **Klient:** jméno, popřípadě název osoby (klienta), v jehož zájmu lobbista lobboval.

Pokud nedošlo v lobbovacím období pokrývaném prohlášením k lobbistickému kontaktu (lobbování), je lobbista povinen do prohlášení uvést jen tuto skutečnost. Dle sdělení Ministerstva spravedlnosti ČR by takové vyplnění mělo být snadné a zabrat minutu;

- 5.5 **Cíl lobbování:** Cílem se rozumí návrhy a požadavky, které lobbista uplatňuje k návrhu právního předpisu, opatření obecné povahy, koncepčního dokumentu nebo mezinárodní smlouvě. Z popisu cíle lobbování by mělo být zřejmé, čeho a jakým způsobem se lobbista snažil dosáhnout.

V prohlášení lobbisty není lobbista povinen uvádět informace o lobbistickém kontaktu, který se týkal návrhu nebo požadavku uplatněných jako připomínka v meziresortním připomínkovém řízení prostřednictvím elektronické knihovny legislativního procesu. Tato výjimka s ohledem na její smysl, kterým je veřejná párovatelnost návrhu nebo požadavku a konkrétního lobbisty, dopadá výhradně na lobbistu, který připomínku v eKlep nebo v e-Legislatura svým jménem uplatnil, případně je v ní explicitně zmíněn jako autor návrhu nebo požadavku.

Lobbista není povinen v prohlášení uvádět shora uvedené informace, nicméně lobbistické kontakty, jichž se tyto informace týkají, stále představují lobbování a lobbista je ve vztahu k nim povinen plnit ostatní zákonné povinnosti (např. informovat lobbovaného o tom, že je lobbistou).

Prohlášení lobbisty bude zásadně podávat HK ČR, a to souhrnně s využitím všech lobbistických kontaktů, které v rozhodném období provedli její lobbojící prostředníci. Lobbojících prostředníků se povinnost podávat Prohlášení lobbisty netýká.

6. Oznámit ministerstvu, že přestal splňovat některou z podmínek pro lobbování

Lobbista je povinen oznámit Ministerstvu spravedlnosti ČR **do 10 dnů** ode dne, kdy taková skutečnost nastane, že on sám nebo člen jeho statutárního orgánu přestal splňovat podmínku plné svéprávnosti nebo bezúhonnosti. Následně ministerstvo tuto skutečnost vyznačí v registru. Ministerstvo může omezení svéprávnosti nebo ztrátu bezúhonnosti vyznačit v registru i tehdy, pokud se o tom dozví jinak než od samotného lobbisty.

Oprávnění lobbisty k lobbování zaniká dnem, kdy ministerstvo vyznačí v registru, že lobbista přestal splňovat uvedené zákonné podmínky. Pokud se ministerstvo o těchto skutečnostech dozví jinak než od lobbisty, vyrozumí současně lobbistu o zániku oprávnění k lobbování.

Údaje o lobbistovi budou z registru vymazány po uplynutí 8 let od zániku oprávnění k lobbování, nedojde-li během této doby k jeho opětovnému zápisu do registru.

E. SANKCE

1. Přestupek neregistrované osoby, která lobbuje

Tomu, kdo soustavně lobbuje bez oprávnění, hrozí pokuta až **do výše 1 000 000 Kč, nebo do výše 3 % hodnoty aktiv** právnické osoby, zákaz činnosti nebo zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

2. Přestupky lobbisty

Pokutu **do výše 50 000 Kč** lze uložit lobbistovi, který neupozorní lobbovaného, že je lobbistou, neuvede pravdivě, v zájmu jaké osoby lobbuje, bezodkladně písemně nepotvrdí obsah upozornění, že je lobbistou.

Pokutu **do výše 300 000 Kč** lze uložit lobbistovi, který uvede v registru nebo v ohlášení ministerstvu nepravdivé nebo neúplné údaje, lobbuje prostřednictvím osoby, která není zapsána v registru nebo s úmyslem lobbisty nesplňuje potřebné podmínky (v tomto případě lze navíc uložit i trest zákazu činnosti a trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku), neoznámí ministerstvu, že přestal splňovat podmínky nutné pro oprávnění lobbovat, neprovede před pokračováním v lobbování změnu údajů podle § 11 odst. 1 (např. údajů o lobbujícím prostředníkovi, nebo klientovi), neuloží prohlášení lobbisty do registru ve stanovené lhůtě, uvede v prohlášení lobbisty neúplné nebo nepravdivé údaje.

Pokutu **do výše 1 000 000 Kč, nebo do výše 3 % hodnoty aktiv** právnické osoby lze uložit lobbistovi v případě opakovaného nebo úmyslného spáchání přestupků souvisejících s porušením prohlašovací povinnosti.

Přestupky neregistrovaných lobbujících osob, lobbistů, ale i lobbovaných bude projednávat a pokuty a nápravná opatření ukládat Ministerstvo spravedlnosti ČR. Odvolacím orgánem bude ministr spravedlnosti ČR.

F. JAKÁ BUDE LOBBISTICKÁ PRAXE V RÁMCI HK ČR

Tato kapitola se vztahuje i na všechny složky HK ČR, které mají záměr vykonávat činnost lobbisty.

HK ČR (jakožto lobbista) musí plnit všechny povinnosti vyjmenované pod písmenem D.

1. Povinnost registrovat se a hlásit změny v registrovaných údajích

Povinnost registrovat již splnila tím, že hned dne 1. 7. 2025 ohlásila Ministerstvu spravedlnosti ČR zájem lobbovat (provozovat lobbistickou činnost).

2. Povinnost lobbovat prostřednictvím lobbujícího prostředníka

HK ČR musí provádět lobbistickou činnost prostřednictvím lobbujících prostředníků a vytipovala si okruh funkcionářů, u nichž předpokládá, že za ni budou lobbovat a oslovila je s tím, že pokud souhlasí s uvedením v RELOB v pozici lobbujícího prostředníka za HK ČR, musí se do RELOB sami zaregistrovat, a poskytla jim k tomu návod. Následně, až se tyto lobbující prostředníci zaregistrují do RELOB, HK ČR rovněž v RELOB potvrdí lobbistický vztah k nim. Pokud by někdo předpokládal, že bude pro HK ČR vykonávat činnost lobbujícího prostředníka, a přesto nebyl ze strany HK ČR kontaktován shora zmíněným oslovením, může sám oslovit HK ČR s návrhem, že se stane lobbujícím prostředníkem pro HK ČR. Po kladném vyjádření HK ČR se zaregistruje do RELOB a následně bude v RELOB ze strany HK ČR jako její lobbující prostředník potvrzen. Do RELOB se samozřejmě může zaregistrovat i bez předchozí komunikace s HK ČR, nicméně riskuje, že následně nebude ze strany HK ČR v RELOB jako její lobbující prostředník potvrzen. V takovém případě by si musel najít nějakého jiného lobbistu, v jehož prospěch bude vykonávat činnost lobbujícího prostředníka (např. některou ze složek HK ČR) a který bude v RELOB sám zaregistrován a jako svého lobbujícího prostředníka ho v RELOB potvrdí.

3. Povinnost podávat Prohlášení lobbisty o lobbistických kontaktech

Všichni lobbující prostředníci HK ČR budou ze strany HK ČR detailně instruováni zejména v tom směru, jak plnit povinnosti, které lobbistům a jejich lobbujícím prostředníkům ukládá Zákon. Jednou ze základních (a nejvýznamnějších) povinností lobbisty je podávat Prohlášení lobbisty o lobbistických kontaktech (dále jen „Prohlášení lobbisty“), a to vždy jednou za půl roku. HK ČR bude podávat Prohlášení lobbisty souhrnně s uvedením všech kontaktů, které absolvovali v rozhodném období všichni její lobbující prostředníci. Lobbující prostředníci HK ČR budou oznámení o svých lobbistických kontaktech zapisovat průběžně (zpravidla do 3 dnů od uskutečnění lobbistického kontaktu) do aplikace HappKa a HK ČR bude tyto informace následně při přípravě Prohlášení lobbisty z aplikace HappKa extrahovat a sumarizovat do prohlášení lobbisty. V době vzniku tohoto textu byla tato funkcionálnost aplikace HappKa v přípravě. Do doby plné funkčnosti aplikace HappKa (o plné funkčnosti aplikace HappKa budou lobbující prostředníci informováni úřadem HK ČR) je nutné, aby lobbující prostředníci HK ČR nahlásili uskutečněný lobbistický kontakt do 3 dnů ode dne jeho uskutečnění, a to vyplněním tabulky připravené úřadem HK ČR a jejím zasláním na adresu sadovsky@komora.cz.

G. FAQ

Kde je dohledatelný registr lobbovaných?

Registr lobbovaných je k dispozici na relob.gov.cz.

Prohlášení lobbisty podává tedy lobbista za všechny své prostředníky, tedy velký zaměstnavatel podává jedno Prohlášení lobbisty obsahující všechny lobbistické aktivity svých lobbujičích prostředníků, v tomto případě zaměstnanců?

Ano, je to tak.

Jsou pracovní skupiny zřizované mimo veřejné instituce (v soukromém sektoru) a jejich jednání pokryty výjimkou?

Z hlediska aktivace výjimky, musí být primárně splněny dvě podmínky: (1) na jednání takové skupiny musí být přítomen lobbovaný a (2) jednání se musí týkat právního předpisu nebo jiného dokumentu uvedeného v Zákoně. Jinak nejde o lobbování a ani výjimku není nutno aktivovat.

Obvykle však v těchto případech výjimku uplatnit nelze. Zřizování poradních a expertních orgánů má daná pravidla co do zřizování, zveřejňování jejich členů, a to nemusí pro „privátní“ komise a skupiny platit. Účelem jednání takové skupiny ale každopádně musí být ovlivnění lobbovaného a cílem ovlivnění obsahu předpisu (dokumentu).

Není výjimečné, že nějaké ministerstvo požádá členský subjekt HK ČR o stanovisko k nějaké problematice. Jde v takovém případě o lobbování?

Za předpokladu, že se vyjádření stanoviska z iniciativy lobbovaného týká jakéhokoli právního předpisu, který pak vyústí do MPŘ, nejde o lobbying. Za legislativní stopu odpovídá v takovém případě lobbovaný. Pokud se však jedná o nelegislativní materiál, nebo takový materiál následně neprochází MPŘ a nelze na něj aplikovat nějakou z jiných výjimek (např. veřejné konzultace), o lobbování se jednat bude a je nutno takovou činnost zahrnout do Prohlášení lobbisty.

Dá se spoléhat na údaje uvedené v RELOB a pokud není lobbovaný zapsán, nejedná se o chybu lobbisty? Lze konstatovat, že kdo není zapsán v RELOB, není lobbovaný?

Lobbované nezapsané v RELOB lze identifikovat hodně obtížně. Někdy nelze lobbovaného identifikovat ani podle názvu pozice, kterou zastává. Taková situace ale nebude příliš častá. Smyslem zápisu lobbovaného do RELOB je umožnit lobbistům ověřit si, zda osoba, se kterou

mají jednat, je lobbovaným a jestli se tedy má jednat o registrovanou schůzku. Nicméně Zákon nespojuje vznik postavení lobbovaného až se samotným zápisem do RELOB. Nelze vyloučit, že lobbovaným bude i někdo, kdo sice není zapsán v RELOB, ale splňuje podmínky lobbovaného uvedené v Zákoně. V Prohlášení lobbisty pak takovou osobu lobbovaného, která není zapsána v RELOB, nebude možné označit, protože se budou vybírat z číselníku, ze seznamu zapsaných lobbovaných osob – a v RELOB tak nebude možno technicky provést tzv. „spárování“ lobbisty s lobbovaným. Pokud nelze lobbovaného v RELOB nalézt, tak ho vlastně ani nelze označit v Prohlášení lobbisty. Ministerstvo spravedlnosti ČR bude údajně státní úřady důsledně vést k tomu, aby zapsalo všechny lobbované, ale nemůže vyloučit, že výjimečně dojde k nezapsání. Ministerstvo spravedlnosti ČR v případném správním řízení bude k takové situaci přihlížet při prověřování podezření z neúplnosti Prohlášení lobbisty. Každopádně lobbista by měl vědět, s kým jedná a zda taková osoba splňuje definiční znaky lobbovaného bez ohledu, zda je lobbovaný zapsán v RELOB, či nikoliv.

Řešením je upozornit Ministerstvo spravedlnosti ČR na takovou skutečnost (chybí registrace lobbovaného v RELOB) a ministerstvo by mělo ve velmi krátké době zjednat nápravu.

Co když si najmu profesionálního lobbistu-fyzickou osobu? Musím si ho zapsat já jako svého prostředníka, nebo se do registru zapíše on?

Zapsat se musí profesionální lobbista a toho, kdo si ho najal (bez ohledu na skutečnost, že se může jednat o lobbistu) by měl vykazovat jako klienta a veškerý reporting se bude odehrávat u profesionálního lobbisty-fyzické osoby.

Jak bude posuzovaný vedoucí pracovník, který je jen dočasně pověřen výkonem funkce? Lze ho vnímat jako lobbovaného?

Podle názoru Ministerstva spravedlnosti ČR taková osoba, která je výkonem funkce jen pověřena, lobbovaným není. Pro získání pozice lobbovaného je vyžadován nějaký trvalejší formální akt (např. jmenování), zastupování nebo pověření nestačí.

Jakým způsobem je osobě zapsané v RELOB sdělen (zpřístupněn) ze strany Ministerstva spravedlnosti ČR onen zmiňovaný unikátní identifikátor?

Do RELOB vstupuje zapsaná fyzická osoba vždy prostřednictvím e-identity (bankovní identita, identita občana apod.) a právnická osoba prostřednictvím uživatelského jména a hesla, které jí v rámci registrace do RELOB sdělí Ministerstvo spravedlnosti ČR prostřednictvím datové schránky. Po zápisu do RELOB ten identifikátor uvidí každá zapsaná osoba na své stránce (u své osoby). Identifikátor nebude speciálně zasílán. Identifikátor slouží primárně pro

vyhledávání v rámci RELOB a párování údajů v něm. Vyhledávat se dá samozřejmě i pomocí jména a příjmení, nicméně podle identifikátoru by to mělo být snazší.

Lze odeslanou verzi Prohlášení lobbisty následně stáhnout a vytisknout? Třeba za účelem kontroly údajů v něm uvedených?

Jak v průběhu vyplňování, tak po jeho podání lze otevřít náhled Prohlášení lobbisty, stáhnout ho a nakládat s ním dle uznání.

Co když některý zaměstnanec lobbisty vystoupí v roli lobbujícího prostředníka, aniž by byl zapsán v RELOB? Z neznalosti, neúmyslně... Vzniká lobbistovi povinnost proškolit v tomto ohledu všechny zaměstnance?

V takovém případě by hrozila sankce lobbistovi, protože platí, že lobbista (právnícká osoba) je povinen lobbovat prostřednictvím lobbujících prostředníků, a tedy všechny lobbující prostředníky zapsat do RELOB. Může se stát, že lobbista na někoho zapomene. Pokud půjde o jednorázovou, nahodilou věc a bude evidentní, že se lobbista pokusil zjednat nápravu, bude to nejspíš Ministerstvem spravedlnosti ČR posuzováno jako určitá polehčující okolnost. Pokud by lobbista prostředníka zapsal, ale prostředník v RELOB vztah zatím (před lobbováním) nepotvrdil, Ministerstvo spravedlnosti ČR by v takovém případě, kdy bude mít důkazy o tom, že se lobbista snažil povinnost splnit, by asi odpovědnost lobbisty vůbec neshledalo. Případy se mohou lišit v konkrétních okolnostech a na nich bude záležet, jak bude to které konkrétní jednání ze strany Ministerstva spravedlnosti ČR posuzováno.

V případě asociace musí být do registru lobbistů zapsána společnost a uveden její zástupce, který je uveden v seznamu spolkového rejstříku, nebo zaměstnanec asociace, který skutečně tyto aktivity provádí?

Asociace je právníckou osobou a Zákon stanoví, že právnícká osoba je povinna provádět lobbistickou činnost vždy prostřednictvím lobbujícího prostředníka (lobbujících prostředníků). Tedy asociace se do RELOB zaregistruje jako lobbista a současně musí poučit své zaměstnance, kteří budou za asociaci vykonávat lobbistickou činnost jako lobbující prostředníci, aby se do RELOB sami zaregistrovali jako lobbující prostředníci, kteří lobbují za asociaci. Obě strany – tedy jako asociace jako lobbista, tak i lobbující prostředníci – musí vztah lobbista – lobbující prostředník v RELOB potvrdit.

Považují se za lobbying např. prohlídky továren, návštěva trhu pro jednotlivé subjekty, nebo např. skupinové prohlídky členů výborů koordinované přes kanceláře těchto výborů?

Primárně je nutno posoudit, zda je oním „jednotlivým subjektem“ fyzická osoba v pozici lobbovaného a zda účelem prohlídky, nebo návštěvy je záměr ovlivnit jeho jednání ve vztahu k nějakému konkrétnímu právnímu předpisu, nelegislativnímu dokumentu (stanovenému Zákonem), nebo opatření obecné povahy. Pokud je v obou případech odpověď „ano“, pak se nejspíš taková návštěva nebo prohlídka za lobbying považovat bude.

Je také lobbovaný povinen činit záznamy v registru o jednotlivých kontaktech s lobbisty?

Lobbovaný je povinen uvést do důvodové zprávy právního předpisu všechny lobbyisty, kteří u něj ve vztahu k dotčenému předpisu lobbovali. Nemá-li možnost ovlivnit důvodovou zprávu návrhu právního předpisu, je lobbovaný povinen poskytnout tyto informace osobě, která důvodovou zprávu zpracovává.

Dále je lobbovaný povinen poskytnout informace o lobbyistech, kteří u něj lobbovali, osobě, která zpracovává zápis ze schůze výboru Poslanecké sněmovny nebo Senátu, jehož usnesením je k návrhu zákona předkládán pozměňovací návrh výboru, anebo tyto informace uvést v odůvodnění vlastního pozměňovacího návrhu.

Je povinností lobbyisty odhlásit (vymazat) lobbyujícího prostředníka z RELOB, pokud pro lobbyistu ukončí svoji činnost?

Zákon takovou povinnost nestanoví, takže je věcí lobbyisty, zda výmaz lobbyujícího prostředníka v RELOB provede, či nikoli. Asi bude záležet na tom, za jakých okolností k ukončení spolupráce mezi lobbyistou a lobbyujícím prostředníkem došlo. Může být, že lobbyista předpokládá, že v budoucnu k obnovení spolupráce zase dojde a okolnosti ukončení spolupráce byly přátelské, tak ho nejspíš vymazávat nebude. Zejména pokud si bude jist, že lobbyující prostředník provázání v RELOB s lobbyistou nijak nezneužije a nebude provádět lobbyistickou činnost bez mandátu lobbyisty. Může však dojít i k „bouřlivému rozchodu“ a lobbyista už nechce být nadále se jménem lobbyujícího prostředníka spojován. Pak si lze potřebu výmazu docela snadno představit. Doporučujeme však vymazávat lobbyující prostředníky až po podání Prohlášení lobbyisty za období, v němž lobbyující prostředník ještě lobboval. Mohlo by se totiž stát, že kdyby lobbyista vymazal z RELOB svého lobbyujícího prostředníka před Podáním prohlášení lobbyisty, nebude schopen v RELOB spárovat své lobbování s činností svého (již vymazaného) lobbyujícího prostředníka.

Pokud napíšu všem poslancům dopis, musím nahlásit všechny poslance, že s nimi byl kontakt? Samozřejmě, že obsahem dopisu bude nějaká legislativní záležitost.

Ano, protože poslanci jsou dle Zákona lobbovanými osobami, a protože i písemný kontakt je formou lobbistické činnosti, tak pokud účelem rozeslání takového dopisu je ovlivnit činnost poslanců při přípravě, projednávání nebo schvalování právního předpisu (ale i koncepčního dokumentu nebo opatření obecné povahy), je rozeslání dopisu lobbistickou činností (pokud na rozesílaný dopis s ohledem na jeho obsah nedopadne některá z výjimek, díky které se na dopis nebude regulace lobbování vztahovat) a je nutno v Prohlášení lobbisty uvést všechny lobbované osoby, tedy všechny poslance, jimž byl dopis rozeslán. Naštěstí RELOB umožňuje zakliknout jako lobbistický kontakt celou Poslaneckou sněmovnu. Je však nutno dát si pozor na to, že „celá Poslanecká sněmovna“ v RELOB znamená i řadu zaměstnanců kanceláře Poslanecké sněmovny a ty je nutno z takového skupinového označení vyjmout. Jen pro úplnost informace upozorňujeme, že hned v úvodu každého písemného kontaktu s lobbistickým obsahem je nutno uvést upozornění, že se jedná o sdělení lobbujiícího prostředníka, případně lobbisty (v závislosti na tom, kdo je autorem).

Úsek legislativy, práva a analýz

Hospodářská komora ČR

11. červenec 2025